

در باب جباریت

- Strauss, Leo
- عنوان و نام پدیدآور: اشتراوس، لئو، ۱۸۹۹-۱۹۷۳. در باب جباریت/لئو اشتراوس؛ ترجمه شروین مقیمی، یاشار جیرانی.
- مشخصات نشر: تهران: فقونس، ۱۴۰۳.
- مشخصات ظاهری: ۳۷۳ ص.
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۴-۰۵۳۴-۴
- وضعیت فهرست نویسی: فیبا
- یادداشت: عنوان اصلی: On tyranny: including the Strauss-Kojève correspondence, 2000.
- یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
- یادداشت: نمایه.
- موضوع: گردنون، قرن ۴ ق.م
- موضوع: Xenophon
- موضوع: کوشرو، آلکساندر، ۱۹۰۲-۱۹۶۸ م. سنتهایها
- موضوع: آلکساندر، کوشرو، ۱۹۷۳-۱۸۹۹ م. سنتهایها
- موضوع: Strauss, Leo -- Correspondence
- موضوع: کوشرو، آلکساندر، ۱۹۰۲-۱۹۶۸ م. -- جباریت و حکمت
- موضوع: Kojève, Alexandre, 1902-1968. Tyrannie et sagesse
- موضوع: علوم سیاسی -- فلسفه
- موضوع: Political science -- Philosophy
- موضوع: استبداد
- موضوع: Despotism
- شناسه افزوده: مقیمی زنجانی، شروین، ۱۳۵۹ -، مترجم
- شناسه افزوده: جیرانی، یاشار، ۱۳۶۲ -، مترجم
- ردهبنده کنگره: PA ۴۴۹۴
- ردهبنده دیوبی: ۳۲۱/۹
- شماره کتاب‌شناسی ملی: ۹۹۱۴۸۵۳

در باب جباریت

لئو اشتراوس

ترجمه شروین مقیمی
و
یاشار جیرانی

این کتاب ترجمه‌ای است از:

On Tyranny

Leo Strauss

The University of Chicago Press, 2013

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۱۱۱، تلفن ۰۶۰۸۶۴۰

ویرایش، آماده‌سازی و امور فنی:

تحریریه انتشارات ققنوس

* * *

لئو اشتراوس

در باب جباریت

ترجمه شروین مقیمی و یاشار جیرانی

چاپ اول

نسخه ۷۷۰

۱۴۰۴

چاپ سروش

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۰-۵۳۴-۶۲۲-۰۴

ISBN: 978 - 622 - 04 - 0534 - 4

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

۳۹۰۰۰ تومان

فهرست

یادداشت مترجمان	۷
آلن بلوم: پیشگفتار	۱۱

بخش اول: در باب جباریت

کسنوфон: هیرون یا جبار	۱۷
لئو اشتراوس: در باب جباریت	۴۹
درآمد	۵۱
۱. مسئله	۶۱
۲. عنوان و صورت	۶۴
۳. زمینه	۷۳
۴. آموزه در باب جباریت	۱۳۷
۵. دوشیوه زندگی	۱۶۰
۶. لذت و فضیلت	۱۹۱
۷. پرهیزکاری و قانون	۲۱۳

بخش دوم: مباحثه اشتراوس-کوژو

الکساندر کوژو: جباریت و حکمت	۲۲۳
------------------------------	-----

اریک فوگلین: مروری بر در باب جباریت.....	۲۸۷
لشو اشترووس: بازگویی در باب هیرون کستوفون	۲۹۵
تیموتی برنز: ضمیمه: جایگاه مباحثه اشترووس-کوژو	
در آثار لشو اشترووس	۳۵۱
نمایه	۳۷۳

یادداشت مترجمان

در باب جباریت نخستین مجلد از سه‌گانه کسنوфонی اشترواوس است.^۱ این اثر نخستین بار در اوج بحران جباریت مدرن، یا سر برآوردن حکومت‌های «توتالیتر»، منتشر شد. اما، این اثر برخلاف همتایانش جدل‌نامه یا جزوه‌ای نوعی در باب جباریت و آزادی نیست. این اثر فرزند زمانه خودش نیست. در همین راستا، این اثر دستورالعملی در دفاع از آزادی سیاسی به عنوان والاترین عرصه تجلی انسانیت نیست. این اثر پارتیزانِ مردم یا «عادلان» یا «شجاعان» در برابر جبار نیست. در باب جباریت به طور اولی اثری مفید برای جامعه نیست. اساساً اثری که با نقل قولی از مکولی^۲ در باب نسبت معکوس میان رشد آزادی مطبوعات/آزادی بیان و افول تفکر انتقادی در باب امور سیاسی آغاز می‌شود، اثری که تأکید می‌کند «جامعه» تفکر را ذیل «جبارتیت» خود قرار می‌دهد، اثری که می‌گوید تمایز میان حکومت مشروطه و جباریت یک «تفاصل بسیط» نیست، نمی‌تواند جزوه‌ای مفید در راه آزادی

۱. دو مجلد دیگر آن پیش از این با این مشخصات ترجمه شده‌اند:
لئو اشترواوس، گفتار سفراطی کسنوфон، ترجمه یاشار جیرانی (تهران: آگه، ۱۳۹۶).
لئو اشترواوس، سفراطی کسنوфон، ترجمه یاشار جیرانی (تهران: پگاه روزگار نو، ۱۳۹۷).

2. Macaulay

سیاسی باشد که فعالان سیاسی مثله اش کنند و از نقل قول هایش برای مبارزة مقدس با جباریت بهره برند.

پس در باب جباریت در باب چیست؟ یا در باب جباریت به چه معنا در باب جباریت است؟ بند پایانی پاسخ اشتراوس به کوژو واضح ترین صورت بندی را ارائه می کند: کسی که شجاعت مواجهه با «مسئله جباریت» را نداشته باشند لاجرم از «مسئله هستی» نیز خواهد گریخت. در این معنا، در باب جباریت تأملی در باب مسئله هستی، در باب فلسفه، است. در باب جباریت نشان می دهد چگونه شجاعت مواجهه با جباریت به مثابه یک مسئله، و نه یک شرّ از نظرگاه اخلاقی-سیاسی که باید در عمل فروکوفته شود، به یافتن بنیادی برای پرسش سترگ «چرا فلسفه؟» منجر می شود. مسئله جباریت محصول تأمل فیلسوف بر «مسئله قانون و مشروعیت» است، تأملی که نهایتاً به این تز پارادوکسیکال منجر می شود که حکومت قانون یا مشروطه لزوماً با حکومت خوب این همان نیست – این که شاید نوعی جباریت بهبودیافته، یا «بهترین جباریت» (که بنا بر تعریف حکومت فراقانونی است)، بر حکومت قانون برتری داشته باشد. اما اشتراوس بلا فاصله اضافه می کند که این «آموزه جبارانه» – آموزه‌ای پارادوکسیکال که محصول دریافتمن محدودیت‌های حکومت قانون است – در ساحت سیاسی تحقیق ناپذیر است؛ یک «اوتوپیا» است. از نظرگاه عملی-سیاسی تنها گزینه حکومت مشروطه یا همان حکومت قانون است. این تعارض میان آموزه جبارانه به عنوان آموزه‌ای تماماً «نظری» و حکومت مشروطه به عنوان آموزه‌ای تماماً «عملی»، یا فهم این امر که «والاترین نظرگاه» یا «عدالت فراقانونی» یا حکومت خوب در جامعه سیاسی تحقیق ناپذیر است، همان مسئله جباریت است: این که عدالت فراقانونی در نفس فیلسوف منفرد قابل تحقق است، اما در جامعه سیاسی ممکن نیست، مسئله‌ای که اگر به دور از افسون‌های آزادی سیاسی به آن

نگریسته شود در نهایت به عنوان بصیرتی در باب «طبیعت امور سیاسی» یا محدودیت‌های سیاست به صحنه می‌آید. این بصیرتی است که اشتراوس آن را در قالب این کلمات صورت‌بندی می‌کند: «از همین رو، بهترین شهر از حیث اخلاقی و سیاسی در سطح پایین‌تری از بهترین فرد قرار دارد. شهر بماهو در سطحی پایین‌تر از فرد بماهو وجود دارد.» درک محدودیت‌های امر سیاسی، درک طبیعت امور سیاسی، این درک که جامعه سیاسی هرگز نمی‌تواند بدون توصل به نوعی ایمان به یک خدا (= مشیت الهی) یا به اراده انسانی برای فتح طبیعت (= ابراز خود) به عرصه تجلی والاترین معیارهای اخلاقی و فکری بدل شود، این‌که جامعه سیاسی هرگز نمی‌تواند بدون توصل به ارتدوسی و پرهیزکاری سودای غلبه بر قلمرو ضرورت و محدودیت‌ها و کسب کمال را در سر بپروراند (چه ارتدوسی مقدس و چه نامقدس/سکولار)، بنیاد و توجیه فلسفه به عنوان فعالیتی فراسیاسی را فراهم می‌کند، فعالیت فراسیاسی که بر همین اساس فرالهیاتی است. در حقیقت، فلسفه سیاسی اشتراوس با یافتن بنیاد امر الهیاتی و پرهیزکاری در اعمق زندگی سیاسی و دغدغه برای عدالت، با فهم آن به مثابه «محدودیت مقدس» (با فهم ایمان به عنوان عنصر جدایی‌ناپذیر امر سیاسی)، راه را برای شناخت یا دانش ناب، دانشی فراسیاسی/فرالهیاتی، می‌گشاید. در باب جباریت با استفاده از موقعیت تاریخی یکتایی که جباریت‌های مدرن (یا حکومت‌های «توتالیتر») موجود آن بودند، جباریت‌هایی که در نهایت بنیاد خود را در نوعی ایمان جنون‌آمیز به فتح طبیعت، بهبود زندگی انسان، و تغییر جهان در لایه تاریخ دنیوی و جامعه سیاسی می‌یافتد، به این بصیرت منجر می‌شود که حیوان سیاسی والاترین امکان انسانی نیست و، بدین ترتیب، به «ایده فلسفه» به مثابه نوعی شیوه زندگی «مشروعیت» می‌بخشد که با شناخت طبیعت امر سیاسی از آن در سطحی فردی-نوئیک استعلا

می‌جوید. در باب جباریت اثری است در باب آزادی ذهن و نه آزادی سیاسی.

***

از آن‌جا که اشتراوس در «بازگویی» به نوشته اریک فوگلین درباره در باب جباریت پاسخ داده است، ترجمه فارسی متن اریک فوگلین نیز در این مجلد آمده است.

یاشار حیرانی-شروعن مقیمی
۲۰۲۳/۱۴۰۲ پاییز

آن بلو پیشگفتار

آگورا^۱ با افتخار ویراست نوینی از تفسیر کلاسیک لئو اشتراوس از متنی کلاسیک را تقدیم می‌کند. پرسور اشتراوس به‌تهایی مطالعه جدی فلسفه سیاسی قدماًی را احیا کرد و نشان داد که این اندیشه صرفاً موضوع کنگکاوی تاریخی نیست، بلکه با حیاتی‌ترین منافع امروزی ما مرتبط است. محور این نوع مطالعه توجه به متنی است که حامل آموزهٔ فلسفه کلاسیک هستند؛ این بسیار خوب است که تنها کتاب آقای اشتراوس که به تفسیر یک متن یونانی اختصاص یافته است در دسترس عموم قرار گیرد. حکمت قدمای فقط بر کسانی متجلی می‌شود که از خو و تمایلات شایسته‌ای برخوردار باشند. این کتاب، که الگو و سرمشقی برای دقت و احترام لازم در مفسر است، این خو و تمایلات را تقویت می‌کند. این کتاب بیش از آن‌که آموزه‌ای را مطرح کند راه را برای جستجو می‌گشاید.

این ویراست شامل ترجمه‌ای تحت‌اللفظی از دیالوگ هیرون است که به خواننده اجازه می‌دهد استدلال آقای اشتراوس را دنبال کند. تفسیر اشتراوس بر مبنای تحلیل متنی دقیقی است که تک‌تک جزئیات ارائه

کسنوفون را جدی می‌گیرد. هیچ‌یک از ترجمه‌های موجود بر مبنای این مقدمات نیست. در آن‌ها بخش اعظم جزئیات ضروری ناپدید می‌شود، و به همین دلیل خواننده نمی‌تواند ارجاعات آقای اشتراوس را بفهمد: این ترجمه‌ها به خودی خود کشف آموزه کسنوفون را ناممکن می‌سازند – چه برسد به این‌که امکان قضاوت در باب آن را فراهم آورند. از همین رو، ترجمه‌نوینی در این ویراست آمده است، و اگرچه آقای اشتراوس نقشی در آن نداشته است، ویراستاران امیدوارند که این ترجمه دقیق آقای اشتراوس را منعکس کند، و این امکان را فراهم آورد که خواننده نیز دقت مشابهی به خرج دهد.

***

ما همچنین در این مجلد مباحثه میان لشو اشتراوس و الکساندر کوژو درباره بستگی فهم گزنفونی از جباریت را گنجانده‌ایم. این مباحثه یکی از معود تقابل‌های حقیقتاً فلسفی اخیر است که طرفین در آن مسائل و یکدیگر را می‌فهمند و بدیلهای واضحی را پیشنهاد می‌کنند. آقای کوژو ژرف‌ترین شاگرد مدرن هگل است و از همین رو نماینده جدی‌ترین لایه آن فهم تاریخی یا تاریخی‌گرایانه از امور انسانی و سیاسی است که در این کتاب از آن انتقاد شده است؛ پرسفسور اشتراوس در پاسخ به این نگاه آموزه کلاسیک را پیشنهاد می‌کند. آقای اشتراوس می‌گوید این نگاه تاریخی‌گرایانه از پایان قرن هجدهم به بعد نگاه غالب بوده است، اگرچه در باب بنیادها و پیامدهای آن به ندرت استدلالی ارائه شده است. آقای کوژو از چنین فهمی برخوردار است و قادر است آن را به نحوی سرسختانه و آشتی ناپذیر ارائه کند. بنابراین، این تقابلی میان موضع در سطح مسائل واقعی است که طرفین بر مبنای دانش دقیقی از آموزه‌ها و درک واضحی از پدیدارها استدلال‌های خود را ارائه می‌کنند. پرسشی که این بحث بدان می‌پردازد از این قرار است که آیا طبیعت انسان تغییرناپذیر است و آیا فلسفه می‌تواند از امر تاریخی به سوی امر ابدی حرکت کند.

به رغم این واقعیت که آقای کوژو مؤلف بهترین کتابی است که در باب هگل نوشته شده است، *Introduction a la Lecture de Hegel*, Gallimard, Paris, 1947 این امید وجود دارد که نخستین ترجمه‌اش او به انگلیسی این جهل را اصلاح کند، زیرا او مفسر مهمی در اندیشه مدرن است. او اثری تعیین‌کننده، و البته پوشیده، در اندیشه فرانسوی معاصر داشته است؛ اگرچه شهرت عمومی او به اندازه کسانی نیست که از او بهره برده‌اند، در اروپای قاره‌ای افراد مطلع از نقش و اثر او باخبرند. علت ناشناس باقی ماندن او عمدتاً خود است؛ او کم می‌نویسد، اهمیتی به مکاتب نمی‌دهد، در مورد آموزش عموم مردم تردید دارد، و شهرت را خوار می‌شمارد. اما در زمانه‌ای که این توافق تقریباً فراگیر وجود داشت که شلینگ، کی‌برکگور، و نیچه، اگر نخواهیم از علم طبیعی و تاریخ سخن بگوییم، نظام هگل را رد کرده‌اند، فقط او بود که جرئت کرد ادعا کند که نظام هگلی، اگر درست فهمیده شود، آموزهٔ فلسفی حقیقی و نهایی است؛ او هگل اصیل و آغازین را در تمایز با هگلی‌های سنتی اواخر قرن نوزدهم و «نئوهگلی‌ها» احیا کرد.

عدة اندکی که آثار او را خوانده‌اند یا در کنار او پژوهش کرده‌اند با دیدن نیروی ذهن او عقایدش را رواج داده‌اند؛ باید اضافه کرد آن‌ها همواره در اذعان به منبع خود سخاوتمند نبوده‌اند. آقای کوژو روس‌تبار است؛ او پس از انقلاب روسیه در برلین به تحصیل مشغول شد. او در اوایل دهه سی به پاریس رفت و در مدرسهٔ عملی پژوهش‌های عالی از سال ۱۹۳۳ تا ۱۹۳۹ دوره‌ای را دربارهٔ پدیدارشناسی روح تدریس کرد. در این دوره افراد بسیاری شرکت کردند که اکنون در زمرة علمای فرانسوی هستند؛ کتاب او در بردازندۀ یادداشت‌هایی است که رمون کنو از آن دوره جمع‌آوری کرده است. بجز محدود مقالاتی در نقد و روزگار نو این همه آن چیزی است که او منتشر کرده است. آقای کوژو در پانزده سال اخیر

ساحت عمومی زندگی خود را در سمت کارمند دولتی سپری کرده است که از نظر هگل نقش درخوری است. او از طراحان اصلی بازار مشترک وزارت امور اقتصادی فرانسه بوده است. او، همان‌طور که خودش می‌گوید، پایان تاریخ را اداره و سرپرستی می‌کند. او دانش عظیم خود را فقط یکشنبه‌ها و برای نوشتتن آنچه «آثار پس از مرگ» می‌نامد به کار می‌گیرد؛ این اثر قرار است تاریخ جامع فلسفه باشد. با توجه به عنوان این اثر درست نیست که بی‌صبرانه در انتظار انتشار آن باشیم. بنابراین، باید به تأمل در باب آنچه تاکنون در اختیارمان گذاشته است مشغول شویم.

بخش اول
در باب جباریت

کسنوفون هیرون یا جبار

۱

(۱) روزی روزگاری سیمونیدس شاعر نزد هیرون جبار آمد. پس از آن‌که هر دو فراغت یافتند، سیمونیدس گفت: «هیرون، آیا می‌خواهی چیزی را توضیح بدھی که احتمالاً آن را بهتر از من می‌دانی؟»

هیرون گفت: «و این دقیقاً چه چیزی است که من آن را بهتر از مردی با حکمت تو می‌دانم؟»

(۲) او گفت: «من به سهم خودم می‌دانم که تو پیش از این شخصی بی‌منصب بوده‌ای و حال جبار هستی. پس احتمالاً، از آن‌جا که تو هر دوی این‌ها را تجربه کرده‌ای، بهتر از من نیز می‌دانی که چقدر زندگی در مقام جبار و در مقام شخصی بی‌منصب به لحاظ لذات و آلام انسانی با یکدیگر تفاوت دارند.»

(۳) هیرون گفت: «پس چرا تو امور زندگی شخص بی‌منصب را به یاد من نمی‌آوری؟ به این خاطر که اقلاً در حال حاضر تو همچنان شخصی بی‌منصب هستی. زیرا فکر می‌کنم به این شیوه بهتر بتوانم تفاوت هر کدام را به تو نشان دهم.»

(۴) پس سیمونیدس به این شیوه سخن گفت: «خیلی خب هیرون، به نظرم می‌آید من مشاهده کرده‌ام که اشخاص بی‌منصب از رهگذر چشمان در برابر مناظر، از رهگذر گوش‌ها در برابر اصوات، از رهگذر بینی در برابر روایح، از رهگذر دهان در برابر خوراک و نوشیدنی‌ها و از رهگذر آنچه، البته، همه می‌دانیم در برابر امور جنسی لذت و الْم احساس می‌کنند. (۵) در مورد آنچه سرد و گرم، سخت و نرم، سبک و سنگین است، هنگامی که میان آن‌ها تمایز قابل می‌شویم، به نظرم می‌رسد ما با سرتاسر بدن خود لذت و الْم را احساس می‌کنیم. و به نظرم می‌رسد ما بعضی اوقات از رهگذر نَفْس به‌نهایی و در موقع دیگر از رهگذر نَفْس و بدن توسط آنچه خوب و بد است دچار لذت و الْم می‌شویم». (۶) او گفت: «من خیال می‌کنم که آگاهم که ما از خواب لذت می‌بریم، اما چقدر، به چه سان، و چه زمان [لذت می‌بریم] – من باور دارم در این مورد به گونه‌ای نادان‌ترم. و شاید نباید موجب حیرت شود که امور در حالت بیداری ادراکات واضح‌تری از امور در حالت خواب به ما می‌دهند».

(۷) سپس هیرون پاسخ داد: «سیمونیدس، من مطمئناً نمی‌توانم بگویم چگونه جبار می‌تواند چیزی را غیر از این اموری که خود تو به آن‌ها اشاره کرده تصور کند. پس اقلأً تا این نقطه من نمی‌دانم که آیا زندگی جبارانه اصلاً با زندگی شخص بی‌منصب تفاوت دارد یا نه».

(۸) سیمونیدس این‌گونه سخن گفت: «اما [زندگی جبارانه]^۱ به این شیوه [یا زندگی شخص بی‌منصب] تفاوت دارد که لذت جبار از رهگذر هر کدام از این وسائل تکثیر می‌شود، و او به میزان بسیار کمتری از آلام متأثر می‌شود».

هیرون گفت: «سیمونیدس، این‌گونه نیست. بدان که جبارها از لذات

۱. قلاب افزوده مؤلف است. -م.

بسیار کمتری نسبت به اشخاص بی منصب برخوردارند که با وسائل معمولی تر زندگی می کنند، و نسبت به آنها [یعنی اشخاص بی منصب] آلام بیشتر و بزرگ تری را از سر می گذرانند.»

(۹) سیمونیدس گفت: «آنچه تو می گویی باورنکردنی است. زیرا اگر چنین باشد، چرا بسیاری از مردان و علاوه بر این بسیاری از کسانی که مشهورند که توانمندترین مردان هستند میل به جبار شدن دارند؟ و چرا همه به جبارها حسادت می کنند؟»

(۱۰) هیرون گفت: «به زئوس قسم، زیرا آنها در حالی در این باب نظرورزی می کنند که در آعمال هر دوی این زندگی ها بی تجربه‌اند. من خواهم کوشید تا به تو خاطرنشان کنم که از حقیقت سخن می گویم. از قوه باصره شروع می کنم؛ زیرا به یاد دارم که تو نیز سخن را با آن آغاز کردی.

(۱۱) «در وهله اول، وقتی نظر می کنم، در می یابم که جبارها از حیث مناظری که از رهگذر دیدن در ما اثر می گذارند وضع بدتری دارند. زیرا مثلاً چیزهای مختلفی در کشورهای مختلف وجود دارند که ارزش دیدن دارند. اشخاص بی منصب محض دیدن مناظر به هر یک از این مکان‌ها سر می زنند، و به هر شهری که بخواهند می روند. و آنها به جشن‌های عمومی می روند که در آن‌جا چیزهایی گرد آمده است که انسان‌ها معتقدند بیشتر از همه ارزش دیدن دارند. (۱۲) اما جبارها سهم اندکی در دیدن این چیزها دارند، زیرا برای آنها امن نیست که به جایی بروند که از افراد حاضر در آن‌جا قوی‌تر نیستند. همچنین آنچه جبارها در خانه خود از آن برخوردارند آنقدر در امان نیست که آن را به دیگران به امانت بسپارند و به خارج بروند. زیرا این ترس وجود دارد که در آن واحد هم از حکومت خود محروم شوند و هم قدرت خود را برای انتقام ستاندن از کسانی که مرتکب بی عدالتی شده‌اند از دست بدهنند.

(۱۳) «شاید تو بگویی 'اما مناظری از این دست نزد آنها حاضر

می شود، حتی زمانی که در خانه خویش می مانند، آری سیمونیدس، به زئوس قسم، اما تنها اندکی از این همه نزد جبارها حاضر می شود؛ و همین تعداد اندک مناظر با قیمتی به جبارها فروخته می شوند که آن هایی که این نمایش را به راه می اندازند میل به ترک جبار دارند، [زیرا] چندین برابر پولی را که می توانستند از همه انسانها در تمام طول زندگی شان بستانند در یک لحظه از جبار می ستانند».

(۱۴) و سیمونیدس گفت: «اما اگر تو از لحاظ دیدن مناظر وضع بدتری داشته باشی، دست کم از رهگذر شنیدن [نسبت به اشخاص بی منصب] نفع بیشتری می بری؛ از آن جا که تو هرگز از تحسین، این شیرین ترین اصوات، محروم نیستی. زیرا همه کسانی که نزد تو حاضرند هرچه را بگویی و انجام دهی تحسین می کنند. و تو خود از سوءرفتار در این مورد، یعنی تلخ ترین چیزهایی که می توان شنید، مصون هستی؛ زیرا هیچ کس نمی خواهد رودرروی جبار به او اتهام بزند».

(۱۵) هیرون این گونه سخن گفت: «تو تصور می کنی جبار چه لذتی از کسانی می برد که هیچ چیز بدی نمی گویند، وقتی او آشکارا می داند که همه این انسانهای خاموش بداندیش او هستند؟ یا تو تصور می کنی او چه لذتی از کسانی که تحسینش می کنند می برد، وقتی ظن این دارد که تحسین آنها از باب چاپلوسوی است؟»

(۱۶) و سیمونیدس گفت: «به زئوس قسم، من قطعاً در این مورد به تو حق می دهم؛ که شیرین ترین تحسین از جانب کسانی می آید که از والاترین درجه آزادی برخوردارند. اما تو می بینی که هنوز هیچ انسانی را قانع نکرده ای که از آنچه باعث رشد و نمو ما انسان هاست لذت بیشتری نمی بری».

(۱۷) او گفت: «سیمونیدس، حداقل من می دانم که اکثریت این گونه قضاوت می کنند که ما در قیاس با اشخاص بی منصب لذت بیشتری از

خوردن و نوشیدن می‌بریم، آن‌ها معتقدند که از غذایی که برای ما آماده می‌شود بیشتر از غذایی لذت می‌برند که برای خودشان فراهم می‌آید، زیرا آنچه از امر عادی فراتر برود باعث لذات می‌شود. (۱۸) به همین دلیل همه انسان‌ها بجز جبارها با شورو شوق انتظار ضیافت‌ها را می‌کشند. زیرا سفره جبارها آن‌چنان رنگین است که امکان سفره‌های رنگین‌تری در ضیافت‌ها برای آن انسان‌ها متصور نیست. پس نخست، در این لذت مربوط به امید، جبارها وضع بدتری از اشخاص بی‌منصب دارند. (۱۹) او گفت: «در وهله دوم من به خوبی می‌دانم که تو نیز تجربه این را داری که هر چقدر فرد به میزانی فراسوی آنچه بسته است برایش [غذا] فراهم بباید، سریع‌تر احساس سیری می‌کند. پس کسی که غذاهای بسیاری برای او فراهم می‌آید، در قیاس با آن‌هایی که به شیوه اعتدالی زندگی می‌کنند، از حیث مدت زمان لذت نیز وضع بدتری دارد.»

(۲۰) سیمونیدس گفت: «اما به زئوس قسم، مادامی که بحث از جذب شدن نفس باشد، آن‌هایی که از غذاهای غنی‌تر تغذیه می‌شوند، در قیاس با کسانی که از غذاهای ارزان‌تر برخوردارند، از زمان صرف غذا لذت بیشتری می‌برند.»

(۲۱) هیرون گفت: «سیمونیس، پس تو تصور می‌کنی انسانی که بیشترین لذت را از هر عمل می‌برد همچنین بیشترین عشق را به آن دارد؟» او گفت: «[مطمئناً].»

حالا، پس تو تصور می‌کنی که جبارها در قیاس با اشخاص بی‌منصب با لذت بیشتری بر سر سفره غذای خود حاضر می‌شوند؟» او گفت: «به زئوس قسم، نه. من قطعاً این‌گونه فکر نمی‌کنم، بلکه، همان‌گونه که به نظر بسیاری از افراد می‌رسد، آن‌ها حتی با تُرش رویی بر سر سفره حاضر می‌شوند.»

(۲۲) هیرون گفت: «آیا تو برای این‌که این‌همه خوارک [با مزه‌های] تن، تُرش و مشابه این برای جبارها آماده می‌شود دلیل دیگری می‌بینی؟»

سیمونیدس گفت: «قطعاً، و به نظر من آن خوراک‌ها برای انسان‌ها بسیار غیرطبیعی هستند.»

(۲۳) هیرون گفت: «آیا تو تصور می‌کنی این غذاها چیزی غیر از موضوع‌های میل برای یک نفسِ ضعیف‌اند که از تجمل کم توان شده است؟ زیرا من خودم به خوبی می‌دانم، و لابد تو نیز می‌دانی، آن‌هایی که با لذت غذا می‌خورند به هیچ‌کدام از این سفسطه‌بازی‌ها نیاز ندارند.»

(۲۴) سیمونیدس گفت: «اکنون، علاوه بر این، من فکر می‌کنم آن عطرهای گرانقیمتی که تو خود را با آن‌ها تدهین می‌کنی نیز بیش از آن‌که برای خود تو لذت‌بخش باشد باعث لذت کسانی می‌شود که در کنار تو هستند؛ درست مانند انسانی که غذا خورده است و خودش کمتر از آن‌هایی که نزدیک او هستند روایح ناخوشایند را استشمام می‌کند.»

(۲۵) هیرون گفت: «پس همچنین از لحاظ خوراک، آن کسی که همواره تمامی انواع آن را در اختیار دارد هیچ‌کدام از آن‌ها را با اشتیاق صرف نمی‌کند. اما کسی که چیزی را نداشته باشد، هنگامی که آن چیز پیش چشمانش قرار می‌گیرد، با شعف آن را صرف می‌کند.»

(۲۶) سیمونیدس گفت: «محتمل است که تمتع‌جویی از امور جنسی به نحو خطرناکی به ایجاد میل برای جباریت نزدیک شود، زیرا این امکان برای تو وجود دارد که با زیباترین انسان‌هایی که می‌بینی بیامیزی.»

(۲۷) هیرون گفت: «اما حالا به همان چیزی اشاره کرده‌ای – که بدان و آگاه باش – که در آن وضع ما در قیاس با اشخاص بی‌منصب بسیار بدتر است. زیرا در باب ازدواج، در مرتبهٔ نخست، ازدواج با آن‌هایی مطرح می‌شود که از حیث ثروت و قدرت تفوق دارند، که من فرض می‌گیرم انسان‌ها معتقدند که این شریف‌ترین ازدواج‌هاست، و [این نوع ازدواج] به داماد نوعی تمایز لذت‌بخش را اعطای می‌کند. ازدواج میان افراد برابر در مرتبهٔ بعدی قرار دارد. اما ازدواج با آن‌هایی که پست‌تر از خود فرد هستند

مایه بی‌آبرویی است و بی‌فایده تلقی می‌شود. (۲۸) با این اوصاف اگر جبار با زنی خارجی ازدواج نکند، ضرورت او را وامی دارد تا با یک زن فروتر از خود ازدواج کند، پس آنچه باعث رضایت او می‌شود به‌آسانی در دسترس او قرار نمی‌گیرد. به علاوه توجهاتی که از سوی زنان مغفول و گرانسر می‌آید بیشترین لذت را می‌بخشد، در حالی که توجهاتی که از سوی بندگان می‌آید، حتی اگر در دسترس باشند، به‌هیچ‌وجه رضایت‌بخش نیست، بلکه در موقعي که آن‌ها از چیزی غفلت می‌ورزند موجبات خشم و رنج شدید را فراهم می‌آورد.»

(۲۹) هیرون این‌گونه سخن گفت: «اما در لذاتِ آمیزش با پسران وضعِ جبار بسیار بدتر از آمیزش با زنان به منظورِ فرزندآوری است. زیرا من فرض می‌کنم همهٔ ما می‌دانیم که این لذات روابط جنسی هنگامی که با عشق همراه شوند خوشی بس متمايزی ایجاد می‌کنند. (۳۰) اما عشق به نوبهٔ خود کمتر از همه در جبار ایجاد می‌شود، زیرا عشق از انتظار کشیدن برای آنچه دم دست است لذت نمی‌برد، بلکه از آن چیزی لذت می‌برد که بدان امیدوار است. از همین رو همان‌طور که کسی که تجربهٔ تشنگی ندارد از نوشیدن لذت نمی‌برد، به همین منوال کسی که فاقد تجربهٔ عشق است از تجربهٔ شیرین‌ترین لذات جنسی نیز محروم است.»

(۳۱) سیمونیدس به این گفته‌های هیرون خندید و گفت: «هیرون، منظور تو چیست؟ پس تو انکار می‌کنی که عشق به پسران به طور طبیعی در یک جبار به وجود می‌آید؟ در این صورت تو چگونه توانستی به دایلوخوس که همگان وی را زیباترین می‌نامند عشق بورزی؟»

(۳۲) او گفت: «سیمونیدس، به زئوس قسم [من به او عشق می‌ورزیدم] نه بدین خاطر که خصوصاً تمایل داشتم تا آنچه را به نظر می‌آمد در او در دسترس است به چنگ آورم، بلکه من خواهان به چنگ آوردن آن چیزی بودم که اصلاً در خور یک جبار نیست. (۳۳) زیرا من به

دایلوقوس به خاطر آن چیزی عشق می‌ورزیدم که شاید طبیعت انسان را مجبور کند تا آن را از زیبارویان طلب کند، و این همان چیزی است که من برای فراچنگ آوردن آن عشق می‌ورزم؛ اما من عمیقاً تمایل دارم که آن را با عشق و از کسی فراچنگ آورم که بدین کار راضی است؛ و فکر می‌کنم که بیشتر مایلم به خودم صدمه بزنم تا اینکه این را بهزور از او بستام. (۳۴) من معتقدم که ستاندن از یک دشمن ناراضی لذت‌بخش‌ترین چیزهاست، اما هنگامی که پسرانِ راضی این درخواست‌ها را اجابت کنند بیش از همه لذت‌بخش است. (۳۵) مثلاً نگاههای آن کسی که متقابلً عشق می‌ورزد لذت‌بخش است؛ پرسش‌ها لذت‌بخش‌اند و نیز پاسخ‌ها؛ اما دعواها و مشاجره‌ها بیش از همه لذت‌بخش و تحریک‌کننده‌اند.» (۳۶) او گفت: «مطمئناً این گونه به نظرم می‌رسد که لذتی که از پسران ناراضی حاصل می‌آید بیشتر شبیه عملِ دزدی است تا رابطه جنسی. اگرچه نفع دزد و آزدگی دشمن شخصی‌اش به او [دزد] لذت می‌دهد، با این حال لذت بردن از رنج کسی که انسان بدو عشق می‌ورزد، بوسیدن و منفور واقع شدن، لمس کردن و مورد بیزاری قرار گرفتن – آیا این‌ها مصیبیتی اندوه‌بار و رقت‌انگیز نیست؟» (۳۷) برای شخص بی‌منصب این‌که معشوق به او خدمتی بکند نشانه‌بی واسطه این است که معشوق درخواست‌های او را با عشق اجابت می‌کند، زیرا شخص بی‌منصب می‌داند که معشوق او تحت اجبار این کارها را نمی‌کند. اما جبار هرگز نمی‌تواند مطمئن باشد که دیگران واقعاً عاشق او هستند. (۳۸) زیرا ما مطمئناً می‌دانیم آن‌هایی که از رهگذر ترس خدمت می‌کنند به هر طریقی که در توان دارند می‌کوشند تا خودشان را به واسطه خدمات دوستانه شبیه دوستان نشان دهند. و با این حال بیش از همه، کسانی علیه جبارها توطئه می‌کنند که وانمود می‌کنند بیش از همه عاشق جبارها هستند.»

(۱) سیمونیدس به این گفته‌های هیرون پاسخ داد: «حالا، به نظر من این عیوب و زیان‌هایی که به آن‌ها اشاره کردی دست‌کم بسیار ناچیزند.» او گفت: «ازیرا من عله بسیاری را که به مردان واقعی شهرهاند می‌بینم که راغباند این زیان‌ها در مورد خوراک، نوشیدنی و این نازک طبعی‌ها را به جان بخربند، و حتی از امور جنسی نیز چشم پوشند. (۲) اما شما جبارها در موارد زیر از اشخاص بی‌منصب تمایز زیادی دارید. طرح اقداماتی جسوانه را می‌ریزید؛ به سرعت آن‌ها را به اجرا درمی‌آورید؛ از بیشترین امور غیرضروری برخوردارید؛ مالک اسب‌هایی هستید که از حیث فضیلت بر بقیه اسب‌ها برتری دارند؛ زیباترین سلاح‌ها را دارید؛ زنانタン از بهترین زیورآلات برخوردارند؛ مجلل‌ترین خانه‌ها را دارید و این خانه‌ها با ارزشمندترین چیزها تزیین شده‌اند؛ علاوه بر این خدمتکاران شما به لحاظ تعداد و دانش از همه خدمتکاران بالاتر هستند؛ و شما در زمرة کسانی قرار می‌گیرید که بیش از هر کس می‌توانند به دشمنان شخصی خود زیان و به دوستانشان نفع برسانند.»

(۳) هیرون به این گفته‌های سیمونیدس پاسخ داد: «سیمونیدس، من اصلاً از این حیرت نمی‌کنم که جماعت انسان‌ها کاملاً فریب جباریت را بخورند. زیرا به نظر من انبوه انسان‌ها از دیده‌هایشان به این گمان می‌رسند که برخی اشخاص سعادتمند و برخی مفلوک‌اند. (۴) حال جباریت اموالی را به شکلی آشکار به نمایش می‌گذارد که برای همگان قابل دیدن است، اموالی که همگان معتقدند ارزش بسیار زیادی دارد. اما این آنچه را در نقوص جبارها ناگوار است پنهان می‌سازد، یعنی جایی که سعادتمندی و عدم سعادتمندی انسان آنجا قرار دارد. (۵) همان‌طور که گفتم، این‌که توده مردم متوجه چنین امری نمی‌شوند برای من حیرت‌آور نیست. اما این‌که تو نیز از این امر آگاه نباشی برای من حیرت‌انگیز است،

تویی که به این شهره هستی که از رهگذار فهم و نه چشمانت دید شریف تری نسبت به اکثر امور داری. (۶) سیمونیدس، اما من خودم بر اساس تجربه بهوضوح می‌دانم و به تو می‌گوییم که جبار کمترین سهم را از بزرگ‌ترین خیرها و بیشترین سهم را از بزرگ‌ترین شرها دارد. (۷) مثلاً: اگر معتقد باشیم که صلح خیر بزرگی برای انسان‌هاست، جبارها کمترین سهم را از آن دارند؛ و اگر جنگ شری بزرگ باشد، جبارها بیشترین سهم را از آن دارند. (۸) زیرا نخست این‌که برای اشخاص بی‌منصب این امکان وجود دارد که به هر جا که می‌خواهند بدون ترس از این‌که کسی آن‌ها را به قتل برساند سفر کنند، مگر این‌که شهر آن‌ها درگیر جنگ عمومی باشد. اما همه جبارها به هر جا که می‌روند گویی در قلمرو دشمن هستند. دست کم آن‌ها خودشان فکر می‌کنند که ضرورت دارد تا مسلح باشند و همواره محافظان مسلح آن‌ها را احاطه کرده باشند. (۹) علاوه بر این اگر اشخاص بی‌منصب برای انجام دادن عملیات نظامی به کشور دشمن بروند، دست کم معتقدند که وقتی به خانه بر می‌گردند امنیت دارند. اما جبارها می‌دانند که هنگامی که به شهر خودشان بازمی‌گردند در احاطه بیشترین تعداد دشمنانشان هستند. (۱۰) به همین ترتیب، اگر دیگرانی که نیرومندترند به شهر حمله کنند و آن‌هایی که بیرون دیوارهای شهر هستند ضعیفتر باشند و فکر کنند که در معرض خطر قرار گرفته‌اند، همه معتقدند که دست کم پس از این‌که آن‌ها به درون برج و باروی شهر برگشتند جانشان در امان است. اما جبار حتی هنگامی که وارد خانه خودش نیز می‌شود از خطر مصون نیست؛ او فکر می‌کند که به‌ویژه همین جاست که او باید مراقب خود باشد. (۱۱) علاوه بر این برای اشخاص بی‌منصب معاهدات و صلح آسودگی از جنگ را به همراه دارد. در حالی که جبارها هرگز با کسانی که مطیع جباریشان هستند به صلح نمی‌رسند؛ همچنین جبار هرگز نمی‌تواند لحظه‌ای به یک معاهده اعتماد کند.

(۱۲) «البته جنگ‌هایی هم هستند که نه تنها جباران بلکه شهرها علیه کسانی که با زور آن‌ها را به انقیاد خودشان درآورده‌اند به راه می‌اندازند. حال در این جنگ‌ها جبار نیز ناچار به تحمل هر سختی و دشواری ای خواهد بود که انسان‌ها در شهرها متتحمل آن می‌شوند. (۱۳) زیرا هر دو باید مسلح باشند، باید مراقب باشند و به مخاطرات دست بیازند؛ و اگر مغلوب شوند، زیان خواهند دید و هر کدام رنجی را از این جنگ‌ها متتحمل خواهد شد. (۱۴) پس تا این نقطه، جنگ هر دوی این‌ها همسان است. اما هنگامی که کار به لذاتی می‌کشد که انسان‌ها در شهرها از جنگ با شهرهای دیگر می‌برند، جبارها از آن بی‌بهره‌اند. (۱۵) زیرا مطمئناً هنگامی که شهرها در نبرد بر رقبای خود غلبه می‌کنند، بیان میزان لذتی که انسان‌ها از فراری دادن دشمن به دست می‌آورند آسان نیست؛ این‌که چقدر از تعقیب دشمن لذت می‌برند؛ چقدر از کشتن دشمنانشان لذت می‌برند؛ چقدر از عمل خودشان به وجود می‌آیند و خوشحال می‌شوند؛ چه آوازه درخشانی برای خودشان دست و پا می‌کنند؛ و چقدر از این باور که شهرشان را تقویت کرده‌اند محظوظ می‌شوند. (۱۶) هر کدام از آن‌ها وانمود می‌کند که در برنامه‌ریزی عملیات نقش داشته است و از همه بیشتر دشمن کشته است؛ و پی بردن به این‌که آن‌ها کجا به دروغ چیزهایی را به اعمالشان اضافه نمی‌کنند دشوار است، وقتی مدعی می‌شوند که بیش از تعداد کسانی که واقعاً کشته شده‌اند دشمن کشته‌اند. پیروزی بزرگ برای آنان چه چیز شریف و زیبایی به نظر می‌آید.

(۱۷) «اما هنگامی که جبار مظنون می‌شود که در حال توطئه علیه او هستند، و می‌فهمد که آن‌ها واقعاً در حال توطئه هستند و آن‌ها را می‌کشد، او می‌داند که کل شهر را تقویت نکرده است؛ او بدون ذره‌ای تردید می‌داند که بر عده اندک‌تری حکومت خواهد کرد، و نمی‌تواند خرسند باشد؛ او بابت این عمل به خودش نمی‌بالد، بلکه آنچه را اتفاق افتاده است تا حد

امکان کوچک جلوه می‌دهد، و در حالی که به این عمل دست می‌بازد، این دفاعیه را مطرح می‌سازد که او این کارها را بدون ارتکاب بی‌عدالتی انجام داده است. از همین رو آنچه جبار انجام می‌دهد حتی در نظر خودش نیز شریف و زیبا نیست.^(۱) وقتی کسانی که جبار از آن‌ها هراس دارد بهمیند، او جسورتر نمی‌شود، بلکه بیش از گذشته از خودش مراقبت می‌کند. پس با این وصف جبار زندگی خودش را صرف آن نوع از جنگ می‌کند که من خودم دارم آن را به تو نشان می‌دهم.»

۳

(۱) «حال به موضوع دوستی بنگر و این‌که چگونه جبارها از آن بهره می‌برند. نخست بگذار تأمل کنیم که آیا دوستی برای انسان‌ها خیر بزرگی است یا نه. (۲) زیرا یقیناً این‌گونه است که وقتی کسی عاشق مردی است به واسطه این عشق از دیدن حضور او خرسند می‌گردد؛ و با خرسندی به او نفع می‌رساند؛ هنگامی که او غایب است، در اشتیاق او می‌سوزد؛ و وقتی او دوباره بازمی‌گردد به او خوشامد می‌گوید؛ با او از خیرهایی که از آن اوست لذت می‌برد؛ و هنگامی که او به دام مشکلات می‌افتد به یاری او می‌شتابد.

(۳) «علاوه بر این شهرها از این نکته غافل نشده‌اند که دوستی خیری بسیار بزرگ و بسیار لذت‌بخش برای انسان‌هاست. دست‌کم بسیاری از شهرها قانونی وضع کرده‌اند که بر اساس آن فقط زناکاران را می‌توان از مجازات معاف کرد و کشت، آشکارا به این دلیل که معتقد‌ند زناکاران نابودکننده دوستی زنان با شوهرانشان هستند. (۴) زیرا هنگامی که به زنی تعدی می‌شود، از احترامی که شوهرش به او می‌گذارد کاسته نمی‌شود، از این رو که عشق زن به وی مصون از تجاوز است.

(۵) «قضايا خود من این است که دوست داشته شدن آن‌چنان خیر بزرگی است که معتقد‌نمودهایی به خودی خود، از سوی خدایان و انسان‌ها، به آن کس که دوست داشته می‌شود می‌رسد. (۶) با این حال در این نوع از دارایی نیز جبارها وضع بدتری از بقیه دارند.

«اما سیمونیدس، اگر تو می خواهی، بررسی کن که آیا من حقیقت را می گویم یا خیر. (۷) زیرا یقیناً اعتقاد بر این است که مستحکم‌ترین دوستی‌ها دوستی والدین با فرزندان و فرزندان با والدین، دوستی برادران با برادران، زنان با شوهرانشان و رفقا با رفقاست. (۸) بنابراین اگر بخواهی تأمل کنی، درخواهی یافت که اشخاص بی منصب عموماً از این نوع دوستی‌ها بهره‌مند می‌شوند، در حالی که بسیاری از جبارها فرزندان خود را کشته‌اند و بسیاری از آن‌ها به دست فرزندان خودشان از پای در آمده‌اند؛ و بسیاری از برادران در نظام جباریت به قاتلین یکدیگر بدل شده‌اند؛ و این‌که بسیاری از جبارها را زنانشان و رفقاء‌شان که زمانی آن‌ها را بهترین دوستانشان می‌دانستند به خاک سیاه نشانده‌اند. (۹) با توجه به این‌که آن‌ها منفور کسانی هستند که ذاتاً مایل و بنا به قانون مجبور به دوست داشتن آن‌ها هستند، چگونه باید باور کنند که کس دیگری آن‌ها را دوست داشته باشد؟»

۴

(۱) «حال، اعتماد را در نظر بگیر، کیست در این میان که کمترین اعتماد را داشته باشد و بیشترین ضرر را در باب این خیر بزرگ متتحمل نشود! از آن رو که کدام نوع معاشرت است که بدون اعتماد متقابل شیرین و دلشیں باشد! کدام نوع صمیمیت است که بدون اعتماد برای زن و شوهر دلپذیر باشد! یا کدام خدمتکاری است که بی‌آن‌که بتوان به او اعتماد کرد به دل بنشیند! (۲) بنابراین جبار از کمترین سهم از اعتماد به افراد برخوردار است؛ تا جایی که نه تنها زندگی‌اش را بدون اعتماد به خوراک‌ها و نوشیدنی‌هایش می‌گذراند، بلکه این یکی از رایج‌ترین اعمال جباره‌است که پیش از قربانی دادن برای خدایان به خاطر بی‌اعتمادی‌شان ابتدا از ملازمانشان می‌خواهند که آن‌ها را بچشند، زیرا گمان می‌کنند حتی در این جا نیز چیز بدی به خوراک یا نوشیدنی آن‌ها اضافه شده باشد.

(۳) «سرزمین پدری نیز ارزش بسیاری برای دیگر انسان‌ها دارد. زیرا شهروندان در برابر بندگان و بدکاران بدون آن‌که پولی دریافت کنند همچون مسحافط یکدیگر عمل می‌کنند تا هیچ شهروندی دچار مرگ خشونت‌بار نشود. (۴) آن‌ها در پاسداری و مراقبت تا آن‌جا پیش رفته‌اند که بسیاری این قانون را وضع کرده‌اند که حتی همدست قاتل نیز از ننگ و اتهام مبرا نیست. از این رو هر یک از شهروندان به برکت سرزمین پدری در امنیت زندگی خواهد کرد. (۵) اما در همین زمینه نیز قضیه برای جبارها معکوس است. زیرا شهرها به نحوی باشکوه جبارکش‌ها را ارج می‌نهند، به جای این‌که از آن‌ها انتقام بستانند؛ و شهرها به جای محروم کردن قاتل از مراسم مقدس (آن‌گونه که در باب قاتلین اشخاص بی‌منصب انجام می‌شود) تندیس کسانی را بر می‌افرازند که مرتکب چنین عملی شده‌اند.

(۶) «و سیمونیدس، اگر تو فکر می‌کنی چون جبارها اموال بیشتری نسبت به اشخاص بی‌منصب دارند بیشتر از آن‌ها نیز لذت می‌برند، بدان که در این مورد نیز این‌گونه نیست. بلکه درست همان‌طور که پهلوانان از این لذت نمی‌برند که ثابت کنند از شخصی بی‌منصب [بی‌تمرين] زورمندترند، هرچند زمانی که اثبات شود از رقیابیان ضعیف‌ترند می‌رنجدند، به همین ترتیب جبار نیز وقتی نسبت به اشخاص بی‌منصب اموال بیشتری داشته باشد لذت نمی‌برد، ولی وقتی از بقیه جبارها اموال کمتری داشته باشد دچار رنج می‌شود. زیرا او همین جبارها را رقیب ثروت خود می‌داند.

(۷) «همچنین جبار سریع‌تر از اشخاص بی‌منصب به موضوع امیالش نایل نمی‌گردد. زیرا شخص بی‌منصب به یک خانه، تکه زمین یا برده‌ای خانگی میل دارد؛ اما جبار به شهرها، سرزمین‌های وسیع، بنادر، یا دژهای مستحکم میل دارد، که به دست آوردن آن‌ها بسیار دشوار‌تر و خطرناک‌تر از به دست آوردن چیزهایی است که اشخاص بی‌منصب به آن‌ها میل دارند.